

Pályázó szervezet neve

Természetfilm.hu Tudományos Filmműhely Egyesület

Honlap

petkupa.hu, természetfilm.hu

Program címe

Üzenet a palackban – A PET Kupa környezetvédelmi hatásai

Kategória

Legnagyobb hatású projekt

Program ideje

2013–2017, elsősorban az utolsó három év (2015–2016–2017)

Program célja

A PET Kupa egy nagyszabású környezetvédelmi program, célja folyóvizeink védelme és megtisztítása. A nyári tiszai verseny során szemetet szedünk, gondoskodunk a hulladék elszállításáról és újrahasznosításáról. E tiszai szemétszedő verseny mára komplex, – egész éven átnyúló – szakmai programmá nőtte ki magát: szakmai egyeztetésekkel, un. mikroplasztik kutatással, rendszeres terepi megfigyelésekkel és elemzőmunkával. A PET Kupa sikerének kulcsa, hogy egy olyan nehéz és veszélyes feladatot, mint amilyen a szemétszedés, szórakoztató, inspiráló, csapatépítő tevékenységgé, életre szóló kalanddá tesz. A PET Kupa az első, és tudomásunk szerint egyetlen olyan kezdeményezés a világon, ami a környezetszennyező anyagok felhasználásával küzd a környezetszennyezés ellen. A PET Kupa azért jött létre, mert a Tiszán rendszeressé vált a PET palack áradat. A szennyezés időnként olyan méreteket ölt, hogy az ember alig hisz a szemének. Kezdeményezésünk megpróbálja útját állni az ismétlődő szennyezési hullámoknak, felderíti a legnagyobb szemét lerakóhelyeket, és azon dolgozik, hogy megtisztítsa az árteret és a folyót. A PET Kupa tevékenységeinek legrövidebb szakasza csupán egy hétig tart, de a híradásoknak, és a belőle készülő filmnek köszönhetően ez kapja a legnagyobb figyelmet. A verseny a PET hajók között zajlik. Azok a hajóegységek nyerhetik el a PET hajó elnevezést, amelyek úszóképességét teljes egészében újrahasznosított PET palackok adják, melyek részben vagy egészben a Tiszából vagy annak partvonaláról származnak, melyek meghajtása kizárólag megújuló energiával történik, melyek építéséhez a rögzítő-ragasztóanyagok kivételével kizárólag használt/kidobott/újrahasznosított alkatrészeket használtak, melyek legénysége, vagy legénységének egy része a hajóépítést megelőzően részt vállal a Tisza megtisztításában, részt vesz a palackgyűjtéseken és/vagy az építés helyszínén segít a Tiszából gyűjtött palackok beépítésre alkalmassá tételében.

Tevékenységek

A nyári verseny: A PET Kupa annak a hatalmas PET palack áradatnak üzen hadat, amely évről évre elárasztja a Tisza-folyót. Utunk során rengeteg italos palackot gyűjtünk össze a folyóból, az ártérből, és a Tisza-menti településekről. Hajóinkat és az összegyűjtött szemetet végül bezúzzuk, a hulladék szelektív csoportosításra kerül és újrahasznosul. Habár a PET Kalózok első támadásai sikeresek voltak, a Tisza még nem menekült meg a szennyezéstől. Az újabb árhullámok minden évben késő ősszel és kora tavasszal érkeznek.

Kommunikáció, szemléletformálás (PR, kiállítás): Az egyesület eredeti profiljából következően nagy hangsúlyt kapnak a filmek és a fotók. A filmek sokszor a természetfilmhez szemszögéből mutatják be a problémát és megoldási módjait. A fő online kommunikációs csatornáink a honlap, facebook és youtube elérhetőségek. Évente 3-4 alkalommal a főbb híreinket PR-al támogatjuk, erős sajtókapcsolatokra alapozva. Fontos társadalmi hatás a helyiek megszólítása és bevonása a probléma megoldásába, országos szinten pedig a hulladék problémára való figyelem felhívás – aki egyszer eljön, az nem megy el többet szemetelés mellett. Létrehoztunk egy 60-100 m²-en felépíthető kiállítási anyagot, amivel évente 2-3 kiállításra látogatunk el.

Szakmai programok: hulladék monitoring, szakmaközi egyeztetések, kerekasztal Folyamatos hulladék monitoringot végzünk a Tiszán, és kerekasztal beszélgetések során próbáljuk elérni, hogy hosszú távon a hulladék utánpótlás megszűnjön. A kiszedett hulladék mennyiségét és az újrahasznosítás arányát rögzítjük, folyamatosan javítjuk. 2017-ben először a mikroplasztik szennyezés mérése is megtörtént.

Önkéntesség: A PET Kupának egyik fő hajtó motorja az önkéntesség. Minden szervező és segítő rengeteg időt és energiát áldoz a közös misszióra. Az önkéntesek nélkül nem tudtuk volna megszervezni a nyári PET Kupákat. 2017 nyarán naponta kb. 200 embert kellett koordinálni, szállásolni és az étkezésüket megoldani, vízi biztonságot nyújtani, közben a hulladékkezelést szervezni és a szakmai feladatokat ellátni. Az önkéntesek végzik a csapatok irányítását, regisztrációját, az összegyűjtött hulladék szelektálását. Rendszereznek az önkéntesekkel az egyeztetéseket, itt kapva segítséget és visszacsatolást, ami egyre fontosabbá válik, hiszen már egy környezetvédelmi márkáról és annak hírérol van szó.

Együttműködések: A PET Kupa öt éve alatt számtalan szereplőt mozgató meg, akik nélkül nem sikerülhetett volna ekkora sikereket elérni. Ehhez természetesen az is kellett, hogy a nyári rendezvényt egész éves tevékenység kísérje. PET Kupa története, egyben az együttműködés sikere is. Egy lokális akcióval világítunk rá egy globális problémára, és abban az egyén szerepére. Az együttműködés sok szempontból híd képez: városi lelkes fiatalok és helyi tapasztalt döntéshozók között, civil és üzleti szféra között. Benne vannak a folyó menti önkormányzatok, akik befogadják és támogatják a rendezvényt, és – mint például Cigánd és Vásárosnamény város önkormányzata, akik csapattal is részt vesznek a rendezvényen. 2017-ben Tokaj önkormányzata a Tisza Napjának nevezte a PET Kupa versenyének Tokajban töltött pihenőnapját. A sikerhez hozzájárulnak a résztvevő cégek csapatai: pl. a Siemens, a Henkel, a Prezi.

Döntéshozók támogatása és tapasztalata is szükséges: a Felső-Tisza-Vidéki Vízügyi Igazgatóság munkatársai, a Földművelésügyi Minisztérium, az Országos Vízügyi Főigazgatóság, a Miniszterelnökség és személyes a Köztársasági Elnök úr is segíti az ügyünket. Mára rendelkezésre áll az a szakmai tudás arzenál, amely segítségével újabb és újabb ötleteket tudunk bevetni a tényleges akciók és műszaki tervezés mellett a figyelemfelkeltés és oktatás terén. Fontos lépés, hogy elindultunk a nemzetközivé válás felé: egyrészt a hazai probléma gyökere Ukrajnában van, másrészt a műanyag hulladék globális probléma. 2018-ban tavaszi szakmai kerekasztal egyeztetésünket Kárpátalján tartjuk, a probléma gyökerét megfigyeljük.

Eredmények

Nyári verseny: 2017 rekordjai: 250 résztvevő, 16 hajó, 7829 kg összeszedett hulladék, amiből 4500 kg került átadásra újrahasznosításra. 5 éves mérleg: 47 megépült hulladék hajó, 180 súlyosan szennyezett terület felderítése, 18 tonna szennyező anyag eltávolítása, 27 szennyezett terület megtisztítása. 2017-ben egy ukrain magyar fiatalokból álló csapat is eljött, akik viszik haza az üzenetünket. +A projekt minden műanyaggal szennyezett folyó megtisztítására adaptálható, pl. a nyári versenyen résztvevő, dunaföldvári csapat a Dunán szervez rendszeres hulladékgyűjtéseket. Megépült a Petényi Szeméteví Szeméthajó

Kommunikáció: Filmjeinket hazai (Duma TV, Spektrum) és nemzetközi (Spektrum) csatornák vetítették, többségük online is megtekinthető. 2018-ban elkészült egy új, 52 perces dokumentumfilm, amely márciusban, a víz világnapjára debütál. A film budapesti premierjét fővárosi és tiszaparti mozivetítések követik. A kommunikációs elérések csúcspontja minden évben a nyári verseny. Az erős médiamunkának köszönhetően 2017 nyarán 6 millió kontaktusszámot produkáltunk a magyar lakosság körében. Többek között kétszer szerepeltünk az Index címlapján és bekerültünk a fontosabb TV csatornák híradásaiba, műsoraiba is. (lásd részletes médiariport) Kiállításunkkal rendszeres résztvevői vagyunk az Ökoindustriának, a Zöldgömb Fesztiválnak és a Felfedezők Napjának.

Szakmai programok: szakmai kerekasztalok: 2016 Szolnok, 2017 Vásárosnamény, 2018-as terv: Kárpátalja; mikropaszlik mérés elvégzése, kommunikációja.

Önkéntesség: Az elhivatott önkéntes közösség kemény magja év közben sem pihen – rendezvényekre jár, népszerűsít, lobbizik, szponzorokat keres, pályázatokat ír – és várja a következő nyarat, hogy újra harcba szálljon a hulladék áradat ellen. Ez a 40 főből álló mag zárt facebook csoportban tartja a kapcsolatot, amelynek szervezők is tagjai, a szervezők és önkéntes képviselők rendszeresen találkoznak.

Együttműködések: lásd a tevékenységek ismertetésénél.

Költségvetés, menedzsment: A PET Kupa éves költségvetése 10-12 millió forint, melynek kb. 90%-át a nyári, 8 napos verseny megvalósítására fordítjuk. A menedzsment 3 főből áll, ketten főállású munka mellett, elsősorban „hobbitevékenységként”, egy szakember pedig félállásban végzi a feladatokat. Díjak: Ozon Zöld Díj 2017, I. helyezett civil kategóriában

Értékelési szempontok

Ahogy a bevezetőnkben említettük, a PET Kupa sikerének kulcsa, hogy egy olyan nehéz és veszélyes feladatot, mint amilyen a szemétszedés, szórakoztató, inspiráló, csapatépítő tevékenységgé, életre szóló kalanddá tesz. A PET Kupa az első, és tudomásunk szerint egyetlen olyan kezdeményezés a világon, ami a környezetszennyező anyagok felhasználásával küzd a környezetszennyezés ellen. Kreativitással és a filmezés módszerén mutatjuk meg egy súlyos problémát. A filmeknek és a rendszeres médiamunkának köszönhetően milliókhoz jutnak el üzeneteink, kis költségvetésből gazdálkodva. A médiát sikerül a leginkább adekvát információkkal megszólítani, ennek köszönhetően jelentünk meg pl. olyan felületeken, mint a National Geographic és a Playboy nyomtatott lapja, vagy az Index címlapja. Kiváló szakembereink szakmai köröket hoznak össze és szakmai kapcsolatrendszereket mozgatnak meg annak érdekében, hogy a folyóvizeinkkel kapcsolatban felhalmozódott tudás és szakmai tenni akarás egy platformra kerüljön, hosszú távon pedig elejét vegyük a problémának.

Egy lokális akcióval világítunk rá egy globális problémára, és abban az egyén szerepére. Az együttműködés sok szempontból hidat képez: városi lelkes fiatalok és helyi tapasztalt döntéshozók között, civil és üzleti szféra között. A projekt segíti a közösségek építését, hiszen csapatmunkában, nem más csapatok ellen, hanem a hulladék ellen küzdünk, generációkon átívelően.

A tevékenységeink ismertetésénél is kiemeltük, hogy a PET Kupa története, egyben az együttműködés sikere is. Széles kört sikerül megmozgatni a hatás eléréséhez: a programban benne vannak a folyó menti önkormányzatok, akik befogadják és támogatják a rendezvényt. Nekik érdekük a tiszta környezet, ami a turizmus és egyéb tevékenységek alapja. A sikerhez hozzájárulnak a résztvevő cégek csapatai, akik közül sokan a részvételi díjon felül további szakmai vagy pénzügyi támogatással is segítik a PET Kupát. A döntéshozók támogatása és az önkéntesek lelkes munkája szintén hozzájárul a sikereinkhez. Munkánk hatékonyságát az elért eredményeink bizonyítják, melyeket igen limitált pénzügyi és emberi erőforrásokból valósítunk meg.

Egyéb infó

Filmválogatás: http://petkupa.hu/hu_HU/videok

Fotók: http://petkupa.hu/hu_HU/galeria

Kiállítás: http://petkupa.hu/hu_HU/kiallitas, kiállítás fotógyűjtemény:
http://petkupa.hu/hu_HU/galeria

Mikroplasztik mérés: http://petkupa.hu/hu_HU/mikromuanyag-uszik-a-tiszaban

Pályázatunkhoz csatolunk:

- három fotót

- két kiemelt médiamegjelenést + 2017-es verseny médiariportját